

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 15 juni 1942 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar.

Genom en den 22 maj 1942 dagtecknad proposition, nr 294, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående ändring i vissa delar av lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar.

Härigenom förordnas, att 3 och 55 §§ lagen den 24 mars 1938 om understödsföreningar ävensom övergångsbestämmelserna till samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

3 §.

Understödsförening skall bestå av minst etthundra eller, där föreningen allenast avser att bereda ålderspension eller understöd utgående i kapital en gång för alla vid uppnående av viss ålder (*kapitalunderstöd vid livsfall*) eller ålderspension och sådant understöd i förening, av minst femtio medlemmar.

Avser förening att bereda invalid- eller överlevelsepension utan samband med ålderspension, att bereda sjukhjälp i form av understöd i penningar för varje dag (*sjukpenning*) för längre tid än nittio dagar för ett sammanhängande sjuklighetstillstånd eller att i annat fall än i första stycket sägs meddela understöd, utgående i kapital en gång för alla (*annat kapitalunderstöd*) till högre belopp än femhundra kronor för en medlem, skall föreningen bestå av minst femhundra medlemmar.

Därest särskilda omständigheter därtill föranleda, må tillsynsmyndigheten beträffande viss förening medgiva undantag från tillämpningen av den för föreningen jämlikt första eller, i fråga om beredande av pension eller kapitalunderstöd, jämlikt andra stycket gällande föreskriften angående minsta medlemsantal, och skall i sådant fall tillsynsmyndigheten bestämma det antal medlemmar, varav föreningen minst skall bestå. Beträffande befogenhet för tillsynsmyndigheten att eljest i visst fall meddela understödsförening befrielse

från tillämpningen av den för föreningen gällande föreskriften angående minsta medlemsantal stadgas i 47 §.

I den — — — fasta belopp.

Understödsförening må icke meddela kapitalunderstöd till högre belopp än fyratusen kronor för en medlem. Om särskilda omständigheter därtill för-
anleda, må dock tillsynsmyndigheten medgiva viss förening att meddela kapitalunderstöd till högre belopp.

Där ej — — — föreningens understödsverksamhet.

55 §.

1 mom. Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka kallelse å föreningens okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

2 mom. Inom två månader efter varje kalenderårs slut skola likvidatorerna hos tillsynsmyndigheten lämna förvaltningsberättelse, underskriven av samtliga likvidatorer ävensom av god man, där sådan förordnats.

I förvaltningsberättelsen skola redovisas inkomster och utgifter under året samt tillgångar och skulder vid årets slut ävensom lämnas upplysning om likvidationens gång. Finner tillsynsmyndigheten nödigt att infordra ytterligare upplysningar, skola de ofördröjligen lämnas.

Har likvidationen ej avslutats inom två år, skola i nästa förvaltningsberättelse uppgivas de hinder, som mött.

Likvidatorerna vare pliktiga att när som helst bereda tillsynsmyndigheten eller dess ombud tillfälle att inventera föreningens medel samt granska föreningens räkenskaper och övriga handlingar. När föreningsammansträde skall hållas, skola likvidatorerna underrätta tillsynsmyndigheten i god tid dessförinnan och lämna dess ombud tillträde till sammansträdet.

3 mom. Visar likvidator uppenbarligen motvilja eller försummelse vid fullgörande av sitt uppdrag, äge rätten på anmälan av tillsynsmyndigheten, efter likvidatorns hörande, entlediga honom och förordna annan i hans ställe. Om så sker, skall rätten eller domaren ofördröjligen meddela tillsynsmyndigheten den nye likvidatorns fullständiga namn ävensom hans nationalitet och hemvist.

Övergångsbestämmelser.

Denna lag — — — nedan stadgas.

1 mom. Med avseende å understödsförening, som vid nämnda tid är registrerad enligt äldre lag, skall gälla följande.

1) Äldre lag skall fortfarande äga tillämpning intill dess tillsynsmyndigheten på ansökan av föreningen förklarar föreningens stadgar stå i överensstämmelse med föreskrifterna i den nya lagen samt vara betryggande för medlemmarna och övriga understödsberättigade ävensom i övrigt upprättade på ett med hänsyn till verksamhetens art och omfattning lämpligt sätt.

Vid ansökningen skola vara fogade

a) två exemplar av föreningens stadgar i den lydelse de skola hava efter övergången till den nya lagen,

b) i två exemplar avskrift av protokoll, samt i förekommande fall jämväl

av annan handling, utvisande att stadgarna i deras nämnda lydelse blivit i föreskriven ordning antagna,

c) uppgift om medlemmarnas antal,

d) därest stadgarna icke blivit jämlikt äldre lag av tillsynsmyndigheten godkända, försäkringsteknisk utredning rörande beräkningen av de i stadgarna angivna avgifterna; dock att, där föreningen endast skall bereda understöd vid arbetslöshet eller meddela sjukpenning för högst nittio dagar för ett sammanhängande sjuklighetstillstånd eller sjukvårdersättning eller bägge dessa understöd i förening, i stället må vid ansökningen fogas för bedömande av nämnda avgifters tillräcklighet erforderliga uppgifter, avfattade enligt av tillsynsmyndigheten fastställda formulär.

De vid a) och b) angivna handlingarna skola vara till riktigheten styrkta av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter. Uppgiften om medlemmarnas antal skall vara bestyrkt genom styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter.

Försäkringsteknisk utredning skall enligt av tillsynsmyndigheten fastställda grunder upprättas av person, vilken innehar behörighet att utöva befattning såsom aktuarie vid livförsäkringsbolag eller av tillsynsmyndigheten förklarats behörig att upprätta utredningen.

Har någon vid ansökningen om förklaring mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift eller, där vid ansökningen fogad försäkringsteknisk utredning är oriktig, mot bättre vetande upprättat utredningen eller med vetskap om dess oriktighet ingivit den, vare lag som i 86 § sägs.

2) Förklaring, som — — — motsvarande tillämpning.

3) Därest för — — — sagda tid.

4) Där särskilda skäl föreligga, äger Kungl. Maj:t för viss förening medgiva, att förklaring, som omförmäles vid 1), må avgivas och föreningen där-efter fortsätta verksamheten utan hinder av att dess stadgar icke uppfylla föreskriften, att avgifternas upptagande icke må göras beroende av inträffade försäkringsfall.

5) Vid tillämpningen av 15 § första stycket skall såsom registreringsåret anses det år, då föreningen vunnit förklaring, varom vid 1) sägs.

6) Avgives förklaring, varom vid 1) sägs, skall anteckning därom göras i understödsföreningsregistret.

2 mom. Där enligt — — — sägs iakttagas.

1) Beslut om sådan ändring av stadgarna, som erfordras för att föreningen skall kunna vinna förklaring enligt 1 mom. vid 1), eller om överlåtelse av föreningens rörelse eller viss del därav å understödsförening, vilken vunnit sådan förklaring eller blivit registrerad efter den 30 juni 1938, skall anses gillt, därest det å sammanträde biträts av minst tre fjärdedelar av de röstande samt varder gillat av tillsynsmyndigheten; dock att, där för beslutets giltighet är i stadgarna uppställt villkor utöver vad enligt äldre lag är bestämt, sådant villkor skall lända till efterrättelse.

2) Ansökan om förklaring enligt 1 mom. vid 1), åtföljd av de i samma moment vid 1) a—d angivna handlingarna, skall för att upptagas till prövning

hava inkommit till tillsynsmyndigheten beträffande förening, som uteslutande bereder understöd vid arbetslöshet, före den 1 januari 1943, i fråga om förening, som meddelar enbart kapitalunderstöd, före den 1 juli 1943, beträffande förening, som meddelar enbart sjukhjälp eller därjämte kapitalunderstöd, före den 1 juli 1944 och i fråga om förening, som meddelar pension, före den 1 juli 1945.

3) Därest föreningen icke på ansökan, som inkommit till tillsynsmyndigheten före den i detta mom. vid 2) stadgade tiden, vunnit förklaring enligt 1 mom. vid 1) och icke heller trätt i likvidation eller försatts i konkurs, förklare tillsynsmyndigheten, att föreningen skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer att verkställa densamma, i vilket fall skall så anses, som om förklaringen och förordnandet meddelats av domstol jämlikt 82 § äldre lag. Vad nu sagts skall även gälla, där föreningen, sedan dess egendom avträtts till konkurs, jämlikt 66 § andra stycket äldre lag beslutat fortsätta sin verksamhet; och skall vid tillämpning av 60 och 61 §§ äldre lag iakttagas, att vad där sägs angående den tid, då beslutet att föreningen skulle träda i likvidation meddelades av domstol, i stället skall avse tiden för beslutet om egendomsavträde.

3 mom. Förseelse mot — — — blivit begången.

4 mom. Där i — — — nya lagen.

5 mom. Vad i 1 mom. vid 1—4) och 2 mom. stadgas gäller icke för erkänd sjukförsäkring. Har sådan kassa icke före den 1 januari 1943 hos tillsynsmyndigheten anmält överlåtelse av rörelsen och icke heller trätt i likvidation eller försatts i konkurs, skall tillsynsmyndigheten meddela kassan förklaring av innehåll, som omförmäles i 1 mom. vid 1).

Om i kassans stadgar förekommer hänvisning till någon i äldre lag meddelad föreskrift, som ersatts genom bestämmelse i den nya lagen, skall denna bestämmelse i stället tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1942.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt den i 1 § lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar givna definitionen är understödsförening en förening för inbördes bistånd, som avser att utan affärsmässigt drivande av försäkringsrörelse idka verksamhet, vilken är att hänföra till personförsäkring. Såsom exempel på föreningar med sådan verksamhet angivas i samma lagrum föreningar, som 1) bereda medlem pension efter avgång från tjänst, efter uppnående av viss ålder eller vid bestående förlust eller nedsättning av arbetsförmågan (invaliditet); 2) vid medlems död utbetala ett kapitalbelopp till bestridande av kostnaderna för hans begravning eller såsom understöd åt hans familj eller särskilt insatt

förmånstagare; 3) meddela pension åt avliden medlems änka eller barn; 4) bereda sjukhjälp eller moderskapshjälp; samt 5) bereda understöd vid arbetslöshet.

Lagen äger dock enligt 90 § icke tillämpning & anstalt, för vars utfästelser staten eller kommun är ansvarig, eller å sådan pensionskassa för i offentlig tjänst anställda personer, vilken av Konungen förklarats undantagen från lagens tillämpning, eller å fackförening, fackförbund eller annan liknande förening för vårdande av yrkesangelägenheter av anledning att densamma meddelar understöd vid arbetslöshet.

Enligt lagens 2 och 67 §§ skola samtliga understödsföreningar registreras hos en tillsynsmyndighet, som beträffande varje grupp av föreningar med likartad verksamhet är gemensam för hela riket. Jämlikt 1 § kungörelsen den 8 november 1912 (nr 304) angående tillsyn å understödsföreningar m. m. i dess lydelse enligt kungörelsen den 24 mars 1938 (nr 100) skall denna tillsynsmyndighet för föreningar, som uteslutande avse att bereda understöd vid arbetslöshet, vara socialstyrelsen och för övriga föreningar pensionsstyrelsen.

Utförliga bestämmelser finnas i understödsföreningslagen till tryggnad av de utfästa förmånerna, exempelvis regler om avgiftsberäkning, fondbildning, minsta medlemsantal för olika slag av föreningar, maximering av kapitalunderstödens belopp etc. Dessa bestämmelser äro i det hela strängare än enligt äldre lagstiftning.

Beträffande vissa slag av understödsföreningar, nämligen erkända sjuk-kassor och erkända arbetslöshetskassor, gälla utöver bestämmelserna i understödsföreningslagen särskilda stadganden i förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjuk-kassor och förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor, båda förordningarna sedermera flera gånger ändrade.

1938 års understödsföreningslag trädde i kraft den 1 juli samma år. De nya bestämmelserna gälla i princip även föreningar, som blivit registrerade enligt äldre lagstiftning. Dock medgivas dessa en jämförelsevis lång anpassningstid, nämligen till den 1 januari 1943. Närmare bestämmelser härom återfinnas i övergångsbestämmelserna.

Oaktat numera endast kort tid återstår av den nyssnämnda övergångstiden, har de äldre föreningarnas anpassning till den nya lagen endast i ringa omfattning blivit genomförd. Från flera håll har därför hemställts, att vissa eftergifter måtte göras från stadgandena om minsta medlemsantal och försäkringsteknisk soliditet liksom beträffande föreskrifterna om maximering av kapitalunderstödet men i viss mån även föreningar, som registreras först efter ikraftträdandet av 1938 års lag. Yrkanden hava vidare framställts om förlängning av övergångstiden och i samband därmed har ifrågasatts, att närmare bestämmelser skola givas om de åtgärder, som före utgången av denna tid böra vara vidtagna. Slutligen hava vissa mera speciella frågor uppkommit, bland annat frågan, där förening trätt i likvidation, angående skärpt kontroll över likvidatorerna.

I propositionen hava dessa frågor upptagits till behandling var för sig. Därjämte hava i propositionen behandlats vissa ytterligare spörsmål, vilka dock ej för närvarande föranlett förslag från Kungl. Maj:t.

Vad angår frågan om eftergifter från föreskrifterna om minsta medlemsantal och försäkringsteknisk soliditet lämnas redogörelse härför å sid. 7—28 i propositionen. *Föredragande departementschefen, statsrådet Möller*, har i denna del anfört följande:

»Vid övervägande av de krav på försäkringsteknisk soliditet och minsta medlemsantal, som böra gälla för olika slag av understödsföreningar, måste hänsyn tagas särskilt till att å ena sidan gjorda utfästelser tryggas och att å andra sidan säkerhetskravet icke drives så långt, att onödiga hämningar läggas på den socialt värdefulla folkliga självhjälpsrörelse, som understödsföreningarnas verksamhet utgör. Den avvägning mellan olika intressen, som i dessa hänseenden gjordes vid tillkomsten av 1938 års lag, anser jag böra i det hela lämnas orubbad. Sålunda kan, på sätt pensionsstyrelsen framhållit, någon allmän uppmjukning av de för avgifterna tillämpade försäkringstekniska beräkningsgrunderna eller av bestämmelserna om minsta medlemsomslutning ej anses tillräddig. Beträffande visst slag av föreningar torde emellertid en uppmjukning beträffande medlemsomslutningen utan olägenhet kunna ske. Jag syftar här på de fåtaliga föreningar, vilka antingen enbart eller såsom komplement till pension meddela kapitalunderstöd att utfalla vid uppnående av viss ålder (kapitalunderstöd vid livsfall). Dylika kapitalunderstöd skilja sig varken i riskhänseende eller i sina sociala verkningar nämnvärt från ålderspensioner. Därför synas beträffande minsta medlemsantal strängare fordringar ej böra uppställas för dessa föreningar än för föreningar, vilka endast meddela ålderspension. För att understödet skall avse livsfall behöver det ej nödvändigt utfalla, då medlemmen själv uppnår bestämd ålder, utan även understöd, som utbetalas exempelvis då medlemmens barn når viss ålder, bör hänföras hit och detta även om premiebetalningen skall upphöra vid medlemmens död. Kapitalunderstödet bör anses gälla livsfall icke blott om det i sin helhet utbetalas vid uppnåendet av bestämd ålder utan även om det till någon del, oberoende av mellankommande dödsfall, utgår först ett eller annat år senare (vissa former av s. k. övergångsförsäkring och tidränta). För föreningar, som meddela andra slag av kapitalunderstöd, t. ex. begravningshjälp eller understöd, som utfaller vid viss ålder eller tidigare dödsfall (s. k. blandad liv- och kapitalförsäkring), föreslår jag ej någon motsvarande allmän lindring.

I vissa undantagsfall, som kommit till min kännedom, har det visat sig önskvärt, att möjlighet öppnas för en förening, som är inregistrerad enligt äldre lag, att vid övergång till den nya lagens bestämmelser erhålla dispens från den i 13 § av sistnämnda lag meddelade föreskriften, att avgifternas upptagande icke må göras beroende av inträffade försäkringsfall. Sådan dispens synes emellertid böra få medgivas endast av Kungl. Maj:t. Bestämmelse här om föreslås såsom en ny punkt 4) i 1 mom. av övergångsbestämmelserna, varvid de nuvarande punkterna 4) och 5) erhålla beteckningarna 5) och 6). Medgives dispens, torde Kungl. Maj:t böra föreskriva, i vad mån bestämmelser i lagen till följd därav icke skola vara tillämpliga å föreningen.

Den nuvarande bestämmelsen att förening, som vill meddela kapitalunderstöd till högre belopp än 500 kronor för en medlem, ovillkorligen skall bestå av minst femhundra medlemmar, har ofta visat sig vara alltför sträng, särskilt när det gäller verkstadskassor och andra föreningar, avsedda för en sluten krets av personer anställda vid visst företag eller medlemmar av viss samman-

slutning. Även efter den uppmjukning jag nyss förordat beträffande föreningar, vilka meddela kapitalunderstöd vid livsfall, torde det ofta framstå såsom obilligt, att beträffande samtliga föreningar, vilka meddela annat kapitalunderstöd till belopp över 500 kronor, skall gälla ett så högt minimi-antal medlemmar som femhundra. Jag anser därför, att tillsynsmyndigheten även i fråga om föreningar, som meddela sist angivet kapitalunderstöd, bör få möjlighet att, då särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva undantag från eljest gällande föreskrift om minsta medlemsantal. Givetvis bör dock denna dispensrätt begagnas med återhållsamhet och särskild hänsyn tagas till föreningens ekonomiska soliditet.»

I fråga om kapitalunderstödet maximering till 4,000 kronor för en medlem (propositionen sid. 29—32) har *föredragande departementschefen* uttalat:

»Anledning synes icke föreligga att med hänsyn till penningvärdets förändring företaga någon höjning av kapitalunderstödet maximibelopp. Det har emellertid framhållits, att en höjning av maximibeloppet skulle vara önskvärd för att underlätta en av den nya lagstiftningen föranledd sammanslagning av smärre föreningar. Såsom pensionsstyrelsen framhållit kommer dock behovet av en sådan höjning att bli mindre, om de smärre föreningarna även vid lägre medlemsantal än femhundra skulle — med eller utan dispens — få fortbestå med rätt att meddela kapitalunderstöd upp till 4,000 kronor för en medlem. Beträffande kapitalunderstöd, som utgår i samband med pension eller eljest vid livsfall, tala dock starka skäl för att understöd undantagsvis må kunna utgå med högre belopp än 4,000 kronor, främst med hänsyn därtill att dylika kapitalunderstöd till sin karaktär stå så nära de pensionsunderstöd, beträffande vilka någon motsvarande maximering icke finnes och icke heller av mig kommer att förordas. I likhet med pensionsstyrelsen anser jag emellertid, att någon generell ökning av understödsbeloppets maximum icke bör ske utan endast möjlighet beredas till en höjning från fall till fall efter särskild prövning av tillsynsmyndigheten. Att anledning till återhållsamhet vid tillämpningen av denna dispensrätt föreligger synes mig framgå av de av svenska försäkringsbolags riksförbund framhållna skattetekniska synpunkterna. Särskilt under nu rådande krisförhållanden är det emellertid ett samhälleligt intresse, att den sparverksamhet, som understödsföreningsrörelsen utgör, icke hämmas genom onödigt stränga föreskrifter. Av sociala skäl synes icke någon skärpning av beskattningen av understödsföreningarna eller av utgående understöd böra ifrågakomma liksom ej heller någon begränsning av allmänhetens möjlighet att hos understödsföreningarna bereda sig kapital- och pensionsunderstöd i den utsträckning jag här förordat.»

Beträffande spørsmålet om förlängning av övergångstiden m. m. (propositionen sid. 39—48) har *departementschefen* framhållit följande:

»Då samtliga arbetslöshetskassor redan anpassats till den nya lagstiftningen, erfordras beträffande dem icke någon förlängning av övergångstiden.

Vad angår de erkända sjukkassorna har pensionsstyrelsen föreslagit, att de utan vidtagande av särskilda åtgärder borde kunna vinna förklaring från tillsynsmyndigheten, att deras stadgar stå i överensstämmelse med föreskrifterna i den nya understödsföreningslagen samt äro betryggande för medlemmarna och övriga understödsberättigade ävensom i övrigt upprättade på ett med hänsyn till verksamhetens art och omfattning lämpligt sätt. En

sådan förenkling av proceduren innebär icke, såsom från visst håll gjorts gällande, någon försvagning av den offentliga kontrollen över att exempelvis de av föreningen tillämpade avgifterna äro riktigt avvägda och att tillräcklig fondbildning sker, ty redan enligt 40 § förordningen om erkända sjukkassor tillkommer det tillsynsmyndigheten att övervaka, att erkänd sjukkassas verksamhet står i överensstämmelse med förordningen, och de bestämmelser, som där givits angående avgifter och fondbildning, äro i trygghetshänseende fullt jämförliga med motsvarande bestämmelser i den nya lagen om understödsföreningar. Jag biträder därför förslaget att erkänd sjukkassa utan särskild ansökan skall erhålla sådan förklaring, som nyss nämnts, givetvis under förutsättning att kassan icke trätt i likvidation eller försatts i konkurs eller hos tillsynsmyndigheten anmält, att rörelsen överlåtits.

För övriga föreningar torde det vara oundgängligt att förlänga övergångstiden. Ehuru flertalet föreningar torde hava för avsikt att även i framtiden fortsätta sin verksamhet, har endast ett fåtal av dem vidtagit de åtgärder, som de i så fall före övergångstidens slut skola hava gjort. I vissa fall torde en bidragande orsak till förseningen vara att söka i de rådande krisförhållandena, som gjort föreningarna benägna att åtminstone för tillfället uppskjuta en måhända erforderlig sanering av verksamheten. För att man i rådande läge såvitt möjligt skall kunna undgå att efter övergångstidens slut företaga en masslikvidation av sådana understödsföreningar, som icke dessförinnan vidtagit erforderliga åtgärder, synes ytterligare något uppskov nödvändigt. Detta bör emellertid icke bestå längre än vad oundgängligen erfordras. Det synes eljest kunna befaras, att svaga föreningsställning alltför mycket ytterligare försämrats. En lämplig lösning synes vara att på sätt pensionsstyrelsen föreslagit medgiva olika långt anstånd för skilda slag av föreningar, så att föreningar, som meddela enbart kapitalunderstöd, erhålla $\frac{1}{2}$ års förlängning, föreningar, vilka bereda enbart sjukhjälp eller därjämte begravningshjälp, $1\frac{1}{2}$ års förlängning och pensionsföreningar $2\frac{1}{2}$ års förlängning. Därigenom vinnes också den fördelen, att pensionsstyrelsen utan förstärkning av arbetskrafterna lättare kan hinna avarbeta de under varje tidsperiod tillströmmande ärendena. På tillsynsmyndigheten ankommer det att genom cirkulär eller i annan lämplig form erinra föreningarna om deras skyldigheter enligt övergångsbestämmelserna och riskerna av ett dröjsmål samt i samband därmed lämna råd och upplysningar i försäkringstekniska frågor.

I övergångsbestämmelserna återfinnas vissa, låt vara tämligen knapphändiga, bestämmelser angående den ansökan om förklaring, som äldre föreningar skola ingiva, och rörande de handlingar, som skola åtfölja ansökningen. Därutöver hava givetvis råd och upplysningar kunnat erhållas hos tillsynsmyndigheten. Nu har pensionsstyrelsen föreslagit, att i lagtexten måtte vidtagas vissa jämkningar så att det tydligt måtte framgå, att en enligt äldre lag registrerad förening icke har rätt att efter övergångstidens slut fortsätta sin verksamhet med mindre föreningen dessförinnan vidtagit närmare angivna åtgärder och vidare att bestämmelserna om de handlingar, som skola fogas vid ansökningen, måtte något omarbetas. Innebörden av pensionsstyrelsens förslag framgår närmare av styrelsens förslag till ny lagtext, till vilket jag hänvisar. De sålunda föreslagna jämkningarna synas ägnade att underlätta övergångsförfarandet.»

Slutligen har *departementschefen* rörande frågan om kontroll över likvidatorerna (propositionen sid. 50—51) anfört:

»Nu gällande bestämmelser om understödsförenings likvidation, vilka nära ansluta sig till vad som gäller för ekonomisk förening i allmänhet, torde i flertalet likvidationsfall vara fullt tillräckliga. För de undantagsfall, då lik-

vidationen tenderar att draga särskilt långt ut på tiden, synes dock lämpligt att det i anslutning till vad som gäller enligt aktiebolagslagen och lagen om försäkringsrörelse stadgas skyldighet för likvidatorerna att med jämna mellan-tider lämna redogörelse över sin förvaltning. Även i övrigt torde tillsyns-myndigheten böra få ökade möjligheter till löpande kontroll över likvidatio-nens gång. Olämplig likvidator bör av domstol kunna skiljas från sitt upp-drag och annan utses.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Vid granskning av det genom propositionen framlagda lagförslaget har utskottet ej funnit anledning till erinran. Utskottet får därför hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 13 juni 1942.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman*, *Tamm*, *Löfvander*, *Wistrand*, *Olof Carlsson*, *Sten*, *Nils Elowsson* och *Näslund*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herr *Hage*, fröken *Andersson*, herrar *Olovson* i Västerås, *Hallagård*, *Hermansson*, fru *Johansson* och herr *Jansson* i Hällefors.
